

HUOM.! Tästä pdf:stä näet etukäteen alkukartoituksen kysymykset. Ethän kuitenkaan vastaa tälle lomakkeelle. Alkukartoitus täytetään sähköisesti.

Päijät-Hämeen ilmastokumppanuus

Tervetuloa tekemään organisaationne ilmastotoimien nykytilanteen selvitystä.

Alussa on taustatietoja yrityksestä ja seuraavalla sivulla on lisätietoja teemoista. *merkityt kentät ovat pakollisia tietoja.

Kyselyssä pääsee eteenpäin klikkaamalla sivun alalaidassa olevaa Seuraava-painiketta. Muistathan lopussa painaa Lähetä vastaukset -painiketta, jotta saat sähköpostiisi vastauksista koosteen.

Kyselyyn ei tarvitse vastata kerralla, sen voi keskeyttää ja jatkaa myöhemmin Tallenna -painikkeen kautta. Ohjelmisto kysyy sähköpostiosoitteen jatkamislinkin lähettämiseksi.

Yritys/organisaatio*

Yhteyshenkilön
nimi*

Yrityksen/organisaation
kotisivujen osoite

Yhteyshenkilön
puhelinnumero*

Y-tunnus

Yhteyshenkilön sähköposti*

Yrityksen/
organisaation
kotipaikkakunta*

Yrityksen/
organisaation toimiala*

Yrityksen/
organisaation
liikevaihdon
suuruusluokka (tuhat
euroa) *

Yrityksen/
organisaation
henkilöstömäärä *

Ilmastokumppanuus

Ilmastokumppanina voitte itse valita, mihin osa-alueisiin haluatte ensimmäisenä vaikuttaa.

Tämän alkukartoituksen avulla voitte miettiä mistä yrityksenne päästöt muodostuvat ja mitkä ovat vaikuttavimmat päästövähennystoimet. Huomaathan, että kaikkea ei tarvitse tehdä kerralla, vaan edetä voi asia kerrallaan käytettävissä olevien resurssien mukaan.

Alla on listattuna yleisimpiä päästöjä aiheuttavia toimintoja. Voitte valita listalta ne kohdat, jotka ovat olennaisia omassa liiketoiminnassanne ja joihin voitte vaikuttaa. Toimien kohdalla vastaaja voi valita, onko toimi "Toteutuksessa", "Voidaan kehittää" tai asetetaanko se "Tavoitteeksi". Tavoitteet voi myös asettaa myöhemmin tai tarkentaa niitä. Voitte jättää vastaamatta teemat / kohdat, jotka eivät liity organisaationne toimintaan, tai joihin ette itse pysty vaikuttamaan. Viimeisenä on avoin kohta, johon voitte listata toimet, joita ei löydy valmiina vaihtoehtoista.

Ohjelma koostaa viimeiselle sivulle "Tavoitteeksi" ruksatut kohdat, maksimissaan 10 kpl. Kahdesta neljään tavoitetta on hyvä määrä alkuun, joten lomaketta täyttäessänne voitte miettiä konkreettisia toimia mihin tarttua ensimmäiseksi.

Muutamissa kohdissa, kun vastaat "Toteutuksessa", avautuu laatikon alle lisätietokohta, johon voit kirjata olemassa olevaa numero- tms. tietoa. Kohdat on merkitty "lisätietoja alle".

1. Päätöksenteko ja viestintä
2. Hankinnat
3. Energia ja tilat: Energianhankinta, Energiankäyttö ja energiatehokkuus, Valaistusratkaisut, Tilojen ilmanvaihto ja kunnossapito/huolto, Rakentaminen ja remontoiminen, Siivous
4. Vedenkulutus
5. Jätteet ja lajittelu
6. Tuotannon sivuvirrat ja pakkaaminen
7. Liikkuminen: Henkilökunnan liikkuminen, Sidosryhmien ja asiakkaiden

liikkuminen

8. Ajoneuvot ja kuljetuspalvelut

9. Ammattikeittiöt ja ravintolat (ammattimainen ruoanvalmistus)

10. Muut toimet

Pääset eteenpäin kyselyssä klikkaamalla sivun alalaidassa olevaa Seuraava-painiketta. Muistathan lopussa painaa Lähetä vastaukset -painiketta, saat sähköpostiisi vastauksista koosteen.

Kyselyyn ei tarvitse vastata kerralla, sen voi keskeyttää ja jatkaa myöhemmin Tallenna -painikkeen kautta. Ohjelmisto kysyy sähköpostiosoitteen jatkamislinkin lähettämiseksi.

1. Päätöksenteko ja viestintä

- Tarkastellaan yrityksen toiminnan ympäristö- ja ilmastovaikutuksia ja asetetaan tavoitteet
- Huomioidaan tuotteiden ja palveluiden suunnittelussa ympäristö- ja ilmastonäkökohdat
- Sisällytetään ilmastonäkökulma tarjouspyyntöihin ja hankintapäätöksiin
- Selvitetään oman toiminnan/tuotteen hiilijalanjälki ja viestitään siitä
- Viestitään aktiivisesti asiakkaille ympäristökysymyksistä ja -teoista
- Ohjataan asiakkaiden valintoja (esim. vastuullisten tuotteiden nostot ja tarjonta)
- Nimetään organisaation ympäristövastuuhenkilö
- Lisätään työntekijöiden tietoisuutta oman työnsä ilmastovaikutuksista ja järjestetään säännöllisesti ympäristökoulutusta
- Järjestetään kokoukset mahdollisuuksien mukaan videokokouksina ja tarjotaan etäosallistumisen mahdollisuutta
- Kaikessa tarjoilussa suositaan kasvipohjaisia tuotteita sekä Reilun kaupan tuotteita
- Asetetaan tavoitteeksi paperiton toimisto
- Käytetään sähköisiä palveluja mainonnassa ja laskutuksissa
- Järjestetään työpaikalle kierrätyspiste/kirpputori henkilöstöä varten
- Myydään tai lahjoitetaan työpaikan tarpeettomat tavarat eteenpäin

2. Hankinnat

- Huomioidaan hankinnoissa tuotteen elinkaari, laatu ja kustannukset
- Suositaan ympäristömerkittyjä tuotteita (Pohjoismainen ympäristömerkki eli Joutsenmerkki, EU-kukka)
- Huomioidaan tuotteita hankkiessa takuun pituus, huolto- ja korjausjärjestelyt sekä käyttökoulutukset
- Hankitaan kalusteissa kotimaisia, pitkäikäisiä, kierrätettäviä/kierrätettyjä ja korjattavia kalusteita
- Hankitaan energiatehokkaita laitteita ja tekniikkaa
- Hankinnoissa kiinnitetään huomiota materiaalien kierrätettävyyteen
- Huomioidaan vähäiset päästöominaisuudet esim. työkoneissa (melu ja ilmansaasteet)
- Huomioidaan ympäristömerkityt tuotteet ja ympäristölle haitallisten aineiden vähäisyys (kemikaalit, pesuaineet yms.)
- Hankitaan ympäristöystävällisesti tai luonnonmukaisesti tuotettuja raaka-aineita
- Huomioidaan varastonhallinta ja hävikin minimointi hankinnoissa
- Ostamisen sijaan vuokrataan/lainataan laitteita/tavaroita
- Vältetään yksittäispakattuja tuotteita

3. Energia ja tilat

Energianhankinta

- Sähkö hankitaan uusiutuvista energialähteistä (ns. vihreä sähkö)
- Lämpö hankitaan kokonaan uusiutuvista energialähteistä (esim. maalämpö, aurinkoenergia, biomassa)
- Lämpö hankitaan osittain uusiutuvista energialähteistä
- Selvitetään aurinkoenergian käyttömahdollisuudet kiinteistöllä

Energiankäyttö ja energiatehokkuus

- Seurataan rakennusten energiatehokkuutta
- Liitytään energiatehokkuussopimukseen
- Tehdään energiakatselmus
- Seurataan lämmön- ja sähkönkulutusta
- Ovet ja ikkunat suljetaan huolellisesti
- Huolletaan laitteet ja koneet säännöllisesti
- Valitaan energiatehokkaat laitteet ja palvelut

Valaistusratkaisut

- Kaikkiin valaisimiin vaihdetaan LED-lamput
- Sammutetaan valot aina tilasta poistuttaessa tai otetaan käyttöön liiketunnistimet sisätiloissa
- Ilta- tai yöaikainen valaistus säädetään todellisen tarpeen mukaan
- Ulkovaleistusta ohjataan esim. aikaohjelman ja liiketunnistimien avulla

Tilojen ilmanvaihto ja kunnossapito/huolto

- Varmistetaan ettei tiloja lämmitetä ja jäähdytetä samanaikaisesti
- Kartoitetaan todellinen lämmitys- ja ilmastointitarve ja säädetään järjestelmän mukaisesti
- Ilmanvaihtotarve määritetään ja optimoidaan eri kellonajoille ja eri tilanteisiin (esim. yöt)
- Ilman sisäänottoa pienennetään
- Lämmöntalteenoton toiminta tarkistetaan (tulo- ja poistoilmavirtojen etäisyydet, poistoilman likaisuus, lämmöntalteenottolaitteen hyötysuhde)

Rakentaminen ja remontoiminen

- Tilojen käytön tehokkuuden tarkastelu

- Torjutaan lämpövuotoja esim. eristämällä, tiivistämällä ja automaattiovilla
- Lastausovien tai muiden kulkuaukkojen kohdalla esim. muoviluiskat, henkilöövet tai puhaltimet
- Energiatehokkaat ikkunat ja muut lasipinnat
- Remontoidessa valitaan mahdollisimman ympäristöystävällisiä materiaaleja ja uusiomateriaaleja
- Uudisrakentamisessa mahdollisimman energiatehokasta

Siivous

- Siivoustyön suunnittelussa arvioidaan puhdistustarve ja pintamateriaaleille sopivat menetelmät
- Selvitetään kemikaalittoman siivouksen mahdollisuudet
- Käsitellään ja annostellaan käytettävät kemikaalit ja tuotteet ohjeiden mukaan

4. Vedenkulutus

- Vedenkulutusta seurataan
- Vedenkulutusta vähennetään
- Huolehditaan vesikalusteiden kunnosta (vuotavat hanat ja wc-istuimet)
- Alennetaan käyttöveden lämpötilaa
- Asennetaan liiketunnistinhanat ja/tai säädetään hanavirtaamat sopiviksi (suihku- ja keittiöhana 12 l/min, käsienspesuhana 6 l/min)
- Otetaan käyttöön vakiovirtasuuttimet/vakiopainerajoittimet
- Tuotannon prosesseissa käytetty vesi kierrätetään

5. Jätteet ja lajittelu

Lajiteltavat jätejakeet

- Paperi
- Pahvi ja kartonkipakkaukset
- Biojäte
- Metalli
- Lasipakkaukset
- Muovipakkaukset
- Sähkö- ja elektroniikkaromu
- Vaaralliset jätteet /erityisjäte
- Jäterasvat/öljyt (keittiöt)
- Kyllästetty puu
- Rakennusjäte
- Muut jätelajit

Jättemäärän vähentäminen ja ohjeistus

- Seurataan jätejakeiden määriä vuositasolla
- Ehkäistään jätteiden syntyä ja asetetaan tavoitteet lajittelulle
- Varmistetaan, että lajittelupisteitä on riittävästi ja niiden sijainti on näkyvä
- Laaditaan lajittelupisteille selkeät ja näkyvät ohjeet sekä koulutetaan henkilökuntaa
- Seurataan ja vähennetään paperinkulutusta (tulosta tarpeen mukaan ja huomioi tulostusasetukset, jaa sähköisesti)
- Seurataan ja vähennetään ruokahävikin määrää (esim. alennusprosentti hyvissä ajoin, ruoka-apu, ResQ, kahvihuoneissa kahvihävikki)
- Ohjataan siivoustyöntekijät tyhjentämään erilliskerätyt jätteet oikein

6. Tuotannon sivuvirrat ja pakkaaminen

- Tuotannon raaka-aineita tai komponentteja uusiokäytetään
- Hyödynnetään mahdolliset sivuvirrat
- Pakkaamisessa käytetään palautuspakkauksia
- Materiaali ja lajitteluohjeet merkitään pakkauksiin
- Tuotteiden pakkauksissa käytetään uusiomateriaaleja
- Pakkauksissa huomioidaan kuljetus ja varastointi (ei kuljeteta ilmaa)

7. Liikkuminen

Henkilökunnan liikkuminen

- Laaditaan kestävästä liikkumisesta periaatteet yritykselle (mietitään kestävästä liikkumisesta tavoitteet ja toimenpiteet)
- Kannustetaan työntekijöitä työmatkaliikuntaan (pyöräily/lenkkeily/kävely)
- Hankitaan henkilökunnan käyttöön yrityksen yhteisiä polkupyöriä
- Otetaan käyttöön työsuhdepolkupyörä
- Järjestetään pyörille turvallinen ja suojattu säilytystila
- Huolehditaan, että henkilökunnan suihkutilat ja pukuhuoneet ovat kunnossa
- Kannustetaan työntekijöitä kimpakyytien järjestämiseen
- Suositaan työhön liittyvässä matkustamisessa kävelyä, pyöräilyä tai julkista liikennettä
- Otetaan käyttöön lentomatkojen kompensointi
- Tarjotaan etätyömahdollisuutta sitä haluaville
- Hankitaan työsuhdeautoiksi hybridi-/kaasu- tai sähköautoja
- Siirrytään oman auton käytön laskutuksesta leasingautojen tai vuokra-autojen käyttöön
- Osallistutaan taloudellisen ajotavan koulutukseen
- Muutetaan autopaikat maksullisiksi

Sidosryhmien ja asiakkaiden liikkuminen

- Suositaan etäkokouksia ja sähköistä asiointia
- Lisätään kokous- ja tapahtumakutsuihin joukkoliikenneyhteydet kokouspaikalle
- Jaetaan tietoa asiakkaille joukkoliikenteen käyttömahdollisuuksista
- Helpotetaan asiakkaan valintoja: kerrotaan joukkoliikenneyhteyksistä ja esim. järjestetään pyöräpysäköinti
- Tarjotaan pyöräilijäystävällisiä palveluita (Bicycle friendly)

8. Ajoneuvot ja kuljetuspalvelut

Yrityksen/organisaation ajoneuvot

- Tehostetaan kuljetusten logistiikkaa
- Mitoitetaan ajoneuvot käyttötarpeeseen
- Seurataan ajoneuvojen polttoaineen kulutusta
- Ajoneuvoa hankittaessa valitaan vähäpäästöisempi vaihtoehto
- Otetaan huomioon aerodynamiikka, esim. tuulenohjaimien asentaminen sopiviin ajoneuvoihin
- Otetaan huomioon renkaiden vaikutus polttoaineen kulutukseen (esim. ilmanpaine, runko)

Kuljetuspalvelut

- Kuljettajilta edellytetään taloudellisen ajon koulutus
- Edellytetään että kuljetukset täyttävät viimeisimmän EURO-normin
- Edellytetään että kuljetuspalveluja tarjoava yritys on sitoutunut energiansäästötoimintaan
- Edellytetään vähäpäästöisempi polttoaine ajoneuvoille

9. Ammattikeittiöt ja ravintolat

- Kylmälaitteet huolletaan säännöllisesti ja niiden ilmanvaihdoista huolehditaan
- Uudet keittiölaitteet hankitaan mahdollisimman energiatehokkaina
- Pestään vain täysiä koneellisia ja käytetään koneiden säästöohjelmia
- Hankitaan kankaiset käsipyyhkeet (esim. rullapyyhejärjestelmä)
- Käytetään ympäristömerkittyjä tuotteita (esim. Joutsenmerkki, Bra miljöval)
- Vältetään kertakäyttötuotteita
- Käytetään kylmää vettä pakkausten huuhteluun (mm. neste-, metalli- ja lasipakkaukset)
- Valmiiden ruokien myynnissä käytetään ympäristöystävällisiä pakkauksia
- Suositaan lähi- ja luomuruokaa, Reilun kaupan sekä sesongin tuotteita
- Ruokalistalla on kasvisateriavaihtoehto joka päivä

- Kasvisateriavaihtoehto nostetaan ruokalistalla ja tarjoilulinjastolla ensimmäiseksi
- Kotimaista kalaa suositaan ruokalistoilla
- Maitotuotteita korvataan vaihtoehdoilla, esim. kauravalmisteilla

10. Muut toimet

Mitä muuta organisaationne/yrityksenne tekee ilmaston ja ympäristön hyväksi? Kerro meille tässä!

Esimerkkitavoite

Tavoite 1:

Hankitaan henkilökunnan käyttöön yrityksen yhteisiä polkupyöriä

Mittari / indikaattori: kpl polkupyöriä

Lähtötaso: kpl polkupyöriä

Tavoitteen aikataulu: vuosi 2022

Tässä merkitsemänne tavoitteet listattuna. Tavoitteiden on hyvä olla konkreettisia ja mitattavia. Sopiva määrä on kahdesta neljään tavoitetta ja toteusaika lähivuosille. Kopioitethan halutut tavoitteet alla oleviin kenttiin ja kuvaatte tarkemmin suunnittelemanne toimet niiden saavuttamiseksi:

Tavoite #1 Toimi, Mittari, Lähtötaso, Aikataulu

Tavoite #2 Toimi, Mittari, Lähtötaso, Aikataulu

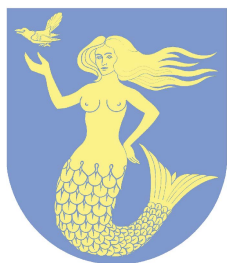

Kiitos, kun olet mukana tekemässä ilmastotyötä!

Muistathan painaa Lähetä vastaukset -painiketta.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme